

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 2. Solvuntur opposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81950)

ratur: atqui præceptum sumendi Evcharisti-
am obligat saltem semel in anno, ut constat
ex Canone omnes utriusque sexus & definit.
Trident. sess. 13. Can. 9. *si quis negaverit
omnes, & singulos Christi fideles utriusque
sexus, cum ad omnes discretionis pervenerint
tenevi singulis annis, saltem in Paschate ad com-
municandum juxta præceptum S. Marci Eccle-
siae, Anathema sit*; ergo etiam tenebitur omnis
utriusque sexus fidelis, cum ad annos discre-
tionis pervenerit, saltem semel in anno actum
Charitatis elicere.

110. Confirm. 1. Sicut Sacramentum Evchari-
sticæ tendens præcipue ad fovendam Charitatem
est omnium maximum, cum contineat
ipsum Sacramentorum Authorem, ita præcep-
tum Charitatis est omnium maximum, ut
docet Christus Matth. 22. & dixi num. 106.
ergo non est minor obligatio per se orta ex præ-
cepto Charitatis, quam sit obligatio per se orta
ex præcepto sumendi Evcharistiæ; atqui obli-
gatio per se orta ex præcepto sumendi Evcha-
ristiæ obligat saltem semel in anno; ergo &
præceptum dilectionis Dei super omnia. Con-
firm. 2. Non minus obligat Charitas erga De-
um, quam oblige Charitas peccatoris erga
ipsum; atqui homo peccator tenetur ad expian-
dam sacramentaliter conscientiam, saltem semel
in anno, ut definiunt Concilium Lateranense,
& postea Tridentinum sess. 14. cap. 1. ergo
etiam obligabit semel saltem in anno præcep-
tum diligendi Deum super omnia. Quapro-
pter sicut homo non satisfacit per communi-
onem, aut confessionem sacrilegam illis præ-
ceptis, ut declararunt Alexander VII. & In-
noc. XI. ita per actum, qui verè non sit dilectio
Dei super omnia, non satisfaceret huic præ-
cepto; nec est, cur homo Catholicus serupu-
lis se torqueat, quia præsumere debet se satis-
fecisse, dum positivò argumentò non meminit,
se hoc præceptum culpate omisisse, ut latè do-
cet Petrus Hurtado disp. 174. sect. 5. subsect.
2. §. 25. & videri possunt Exim. Doct. disp.
5. de Charitate sect. 3. num. 4. Fagundez libro
1. in Decalogum cap. 27. Diana parte 5. tract.
14. resolutione 15. vericulis notandum est,
& Leander disp. 2. de præcepto Charitatis
quæst. 16.

111. Quamobrem mirum non est, quod D. Tho-
mas 2. 2. quæst. 44. ubi per 8. integros articu-
los latè agit de præceptis Charitatis, non assi-
gnaverit tempus determinatum, in quo sub
graviteneatur homo ad hujus præcepti adim-
pletionem: satis enim est, quòd dixerit finem
hujus præcepti esse, ut homo uniatu Deo; sic
enim habet ea quæst. 44. art. 1. in Corpore:
*finis autem spiritualis vite est, ut homo uniatu
Deo, quod fit per Charitatem; unde ex obli-
gatione ad stabiliendam, renovandam, aut resti-
tuendam istam unionem; quæ quidem obligatio
ex prudentum judicio desumenda est, ita,
ut moraliter dici non possit gravis dilatio, in-
ferenda est quoque obligatio adimplendi il-*

lud præceptum; idcirco Exim. Doct. disp. 5.
de Charitate sect. 3. ita concludit; quare qui
per multos annos non exercet hunc amorem,
delinquit contra hoc præceptum, quantum
verò futurum sit hoc tempus, prudentiæ relin-
quendum est; exinde autem, cum habeamus
fundamenta gravia ad judicandum prudenter
præceptum istud obligari in primò & ultimo
instanti morali vitæ rationalis, & semel sal-
tem in anno, ut constat ex num. 113. dicen-
dum est, non posse ultra annum protrahi istam
obligationem.

SECTIO II.

Solvuntur opposita.

Objicies 1. contra 1. Assertionè: præceptum
speciale de dilectione Dei non continetur
in Decalogo, sicut nec præceptum speciale de
dilectione proximi: sed non est admittendum
præceptum de dilectione Dei, quod non con-
tineatur in Decalogo: ergo non est admitten-
dum tale præceptum de dilectione Dei, quod
per se oblige. Resp. conc. maj. & neg. mi.
quia licet non contineatur in præceptis Deca-
logi, continetur in aliis Scripturæ locis addu-
ctis à num. 106. ex quibus assertio nostra de-
finita est à summis Pontificibus, ut constat ex
num. 117. unde præcepta de dilectione Dei,
& proximi sunt quasi præambula ad Decalo-
gum, cum ab illis universa lex pendeat, &
propheta, ut ait Christus Matth. 22. qui enim
Deum super omnia diligit, & proximum si-
cut se ipsum, nullum Decalogi præceptum
transgredietur, quamvis præcepta Decalogi
observari possunt absque actu speciali Charitatis
Dei super omnia, ut tradit D. Thomas
1. 2. quæst. 100. art. 1. Quapropter in tribus
primis præceptis Decalogi solum continetur
obligatio non quidem diligendi Deum super
omnia, sed honorandi Deum adoratione Latriæ,
juramentò, & observatione festorum; unde
hæc præcepta non quidem ad Charitatem, sed
ad Religionem pertinent; in reliquis verò se-
ptem Decalogi præceptis non continetur ex-
pressè obligatio diligendi Deum super omnia;
nam præter quartum, quod præcipit honora-
re parentes, cætera præcepta Decalogi sunt
negativa.

Objicies 2. Joannis 14. dicitur, *qui habet
mandata mea, & servat ea, ille est, qui diligit
me*; & ad Rom. 17. *Plenitudo ergo legis est
dilectio*; ergo dilectio præcepta est observan-
tia mandatorum Decalogi, proindeque non est
aliud speciale præceptum de dilectione Dei su-
per omnia. Confirm. 1. Si daretur tale præ-
ceptum Charitatis, obligaret ad amandum De-
um ex toto corde, ex tota anima, & ex totis
viribus, ut habetur Deuterono. 6. sed ita
amare Deum in hoc vita est impossibile juxta
Fffff 3
Augu.

Augustinum, & Bernardum: ergo &c. Confirm. 2. ex Div. Gregorio Homilia 20. in Evangelia, ubi ait: *verè enim Deum diligimus, si mandata ejus custodimus*, & ex Augustino Sermonem 13. de tempore: *Dei verò dilectio in observatione mandatorum ejus tota consistit*: ergo non est speciale præceptum de dilectione Dei ultra præcepta Decalogi. Resp. conc. ant. & neg. conseq. quia ex illis testimoniis solum inferitur, actum Charitatis præceptum erga Deum reperiri extra Decalogum, talémque esse, ut ex se impossibilis sit cum transgressione alicujus præcepti, eò quòd actus dilectionis Dei super omnia sit impossibilis cum peccato lethali, & peccatum lethale committatur transgrediendò quodcunque præceptum Decalogi; unde ex illis testimoniis potius inferendum, quam negandum erat hoc speciale Charitatis præceptum; quin potius Cornelius à Lapide censet, in illis testimoniis sermonem esse de observatione mandatorum ex motivo placendi Deo, quod est motivum Charitatis; unde inferitur præceptum Charitatis esse quasi præambulum ad præcepta Decalogi, ideòque nos aliquando teneri actum illum Charitatis elicere. Ad 1. Confirm. dist. maj. ex toto corde, mente, & viribus appetitativè, conc. intensivè, neg. maj. & dist. pariter mi. neg. conseq. ut constat à num. 284. de virtute pœnitentiæ. Ad 2. Confirm. conc. ant. & neg. conseq. quia Gregorius, & Augustinus in illis testimoniis loquuntur de observatione omnium mandatorum, quorum primum & maximum in lege mandatum est de dilectione Dei, ut diximus num. 106. ideòque non loquuntur de solis præceptis Decalogi, sed etiam de præambulis, aliisque Decalogum consequentibus.

114. Objicies 3. contra 2. Assertionem: si pro primo instanti physico usus rationis non obligaret Charitatis præceptum, contingere quidem posset, quòd puer ad primum instans rationis physicum perveniens committeret aliquid veniale, proferendò scilicet officiosum mendacium, & quòd cum tali peccato veniali, & simul cum originali è vita discederet; supponimus enim puerum, illum non esse baptizatum, neque subire martyrium; unde si non eliciat actum Charitatis, manet cum peccato originali contracto, & simul cum veniali commisso; sed hoc dici non potest, quandoquidem tali puero è vita decedenti non esset locus destinatus; non quidem cælum, aut purgatorium, cum ibi nullus cum originali peccato ingrediatur, non infernus, cum ibi solum ingrediatur, qui decedit cum lethali commisso; non quidem limbus, quia cum ibi non sit pœna sensus, qua puniendum est veniale peccatum, non potest dici locus destinatus tali puero: ergo &c.

115. Ante responsonem nota: hoc argumentum æquè pugnare contra Adversarios; nam licet daretur obligatio eliciendi actum Charitatis in primo instanti physico usus rationis, si con-

tingeret, quòd actus ille committeretur ex defectu plenæ deliberationis, quæ potest & solet esse venialis, ut bene notat Sanchez lib. 3. de præcepto Decalogi, jam tum puer in eolatu è vita decedens habebit originale, & veniale; quare Adversarij etiam respondere teneantur, quin potius, si supponeretur hæc obligatio pro primo instanti physico usus rationis, & aliquis puer in eo primo instanti eam invincibiliter ignoraret, ut contingere potest non solum inter Barbaros, verum etiam inter Christianos; quandoquidem plures eam obligationem pro primo instanti negant, tunc puer omittens actum dilectionis non peccaret mortaliter, & tamen posset proferendò verbum officiosum peccare venialiter; quærimus ab Adversariis, quem locum haberet puer ille è vita discendens? quidquid ipsi respondeant, responsum dabunt, & solutionem argumento, quod effortant contra nostram assentionem.

Resp. igitur cum Exim. Doct. tomo. 4. in 3. partem disp. 11. num. 18. Coninch. disp. 24. de Charitate dub. 3. num. 41. Castropalao, & aliis, omitto maj. & neg. mi. quia ille puer lymbum adiret, ibique pateretur peculiarem aliquam pœnam; aut æternam valde levem, videlicet perpetuam aliquam displicentiam sui, aut confusionem ex illa macula in se cognita, vel pateretur temporalem aliquam pœnam graviolem, usque dum per satisfactionem deleteretur veniale commissum juxta ea, quæ tradit Coninch. tomo. 2. dub. 6. dixi *omittedo majorem* quia ut docet Sanchez citatus num. superiori, licet casus ille contingere posset in alia providentia, non tamen contingere potest in præsentia Providentia, quia ad divinam providentiam pertinet non permittere in hoc statu talem casum propter rationem adductam in argumento; hæc autem responso etiam inventa solum videatur ad solvendam præsentem difficultatè; probabilius tamen dicitur, ait Coninch, quàm illud, quod Adversarij per argumentum probare conantur.

117. Objicies 4. Quando quis audit alium contra Deum blasphemantem, tenetur defendere honorem Dei: ergo saltem pro tunc obligat præceptum divinæ Charitatis erga Deum. Confirm. ratione proximi periculi proprii tenemur in articulo mortis apponere medium, quo nostram salutem protegamus, & à periculis liberemus: sed tale medium est sola dilectio Dei super omnia, qua liberamur à casibus fortuitis; si nempe ille, qui absolvit, non esset verè Sacerdos, aut non haberet intentionem absolvendi: ergo saltem in articulo mortis obligat præceptum divinum diligendi ex Charitate Deum super omnia. Resp. conc. ant. & neg. conseq. quia defensio honoris Dei potius spectat ad Religionem, quam ad Charitatem Theologicam; unde defensio illa honoris Dei fieri potest, quin eliciatur actus Charitatis; proindeque ratio illius non obligat per se præceptum Charitatis, ut constat ex num. 112, quin potius si ratione

ratione illius aliquando obligaret, jam ea non esset obligatio orta per se, sed per accidens, ex dictis num. 110. Ad Confirm. conc. maj. & dist. min. est actus Charitatis per se præceptus, nego, per accidens, conc. mi. & nego conseq. Itaque in articulo mortis ex duplici titulo tenemur ad eliciendum actum Charitatis Theologicae, primo ex Charitate erga Deum ultimum nostrum finem, & hanc obligationem respicit per se præceptum Charitatis Theologicae, ut diximus à num. 113.

118. Secundo obligat etiam in eo articulo ex Charitate erga nos, verum hæc obligatio non est per se orta ex præcepto Charitatis erga Deum; sed per accidens, quia Charitas erga Deum consideratur ut medium necessarium ad Charitatem erga nos; neque obligatio illa Charitatis erga nos obligat imputabiliter pro semper, sed tantum quousque est moraliter sumus de ejus adimplerione, sicut obligant similia præcepta; quandoquidem adimplerio obligationis faciendæ est ab homine more humano, qui non aliam materialem certitudinem exigit, quàm moralem; si enim homo maneret imputabiliter obligatus, quousque certitudinem metaphysicam haberet de securitate salutis, obligandus esset ad eliciendum singulis instantibus actum perfectæ Charitatis, quod conditioni humanæ consentaneum non est; sic non tenetur ægrotus in articulo mortis ulterius confiteri, si certus moraliter est de validitate Sacramenti, nec alia habet peccata, quæ rectè confessus non sit, licet non habeat metaphysicam certitudinem de Sacramenti valore.

119. Objicies 5. contra 3. Assertionem: imponere obligationem ad eliciendum actum Charitatis in primo, & ultimo instanti morali vitæ rationalis, & insuper semel saltem in anno est nimis durum, & absque fundamento dictum: ergo sententia nostra admittenda non est. Confirm. Hucusque solum declaratum est ab Innoc. XI. non posse actum Charitatis ultra quinquenium omitti absque transgressione hujus præcepti; at declaratum hucusque non est, quod debeat elici in primo, & ultimo instanti morali vitæ rationalis, & insuper semel saltem in quolibet anno; ergo neque asserenda nobis est ejusdem obligatio. Resp. neg. ant. nam ad hoc asserendum sunt gravia fundamenta, quæ dedimus à num. 113. quin potius, si Deus à primo instanti usus rationis puerum jam ad suam amicitiam vocat, quin illius indigeat, si tot, & tanta illi promittit ex sola sua bonitate, quin puer in obsequium Dei quidquam impenderit, quomodo censendum est durum, quod ei tam facilis correspondentia præcipiatur? Videatur Leander tract. 6. de Charitate disp. 2. quæst. 28.

120. Ad Confirm. conc. ant. & neg. conseq. quia licet nostra sententia hucusque ab Ecclesia definita non sit, habemus nihilominus rationes, ex quibus probabilior nobis apparet, quàm opposita; quin potius ex hoc capite nec

sententia nostra nec tenendum non esset ante Innoc. XI. obligare præceptum illud intra quinquenniū, cum usque ad illud tempus non ita expressè definitum esset ab Ecclesiâ; neque tenenda esset modò Adversariorum sententia, negans hanc obligationem, cum ab Ecclesia non sit ea sententia hucusque declarata ut certa; addo, quod juxta declarationem Ecclesiæ in aliis præceptis majoribus argumentum bene urget ad præceptum omnium maximum; si enim Ecclesia in aliis præceptis minoribus, quæ ex se expressè tempus non determinant, declaravit obligare semel, saltem in quolibet anno, ut constat de præceptis annuæ Confessionis, & Communionis; qua ratione id ipsum negari potest de præcepto omnium maximo, quantum ad obligationem semel saltem in quolibet anno? quantum verò ad obligationem in primo, & ultimo instanti morali vitæ rationalis, id ipsum constat ex natura præcepti omnium maximi, quod ducit nos non solum ad Deum nostrum conservatorem, sed etiam ad ipsum, ut primum nostrum principium, & ultimum finem; cæterum contra hoc ultimum

Objicies 6. Finis præcepti non cadit sub præceptum: atqui finis præcepti est Charitas, ut habetur prima ad Timoth. 1. *finis autem præcepti est Charitas de corde puro, & de conscientia bona, & de fide non ficta*: ergo, eò quod Deus sit primum principium, & ultimus finis, non exinde admittenda est obligatio præcepti Charitatis in primo, & ultimo instanti morali vitæ rationalis. Confirm. Si obligatio per se orta ex Charitatis præcepto comprehenderet primum, & ultimum instans morale vitæ rationalis, deberet etiam comprehendere per se plura alia tempora singulis annis, in quibus hoc præceptum graviter obligaret; aliter intra annum non darentur plura instantia moralia: sed hæc tempora non ita comprehenduntur: ergo neque primum, & ultimum instans morale vitæ rationalis. Resp. dist. maj. finis præcepti non cadit sub præceptum, si sit finis extrinsecus, qui à materia præcepti distinguitur, conc. si sit finis intrinsecus, cujus materia est actus circa ipsum finem, nego maj. & dist. pariter mi. neg. conseq. quia licet actus Charitatis sit finis extrinsecus aliarum virtutum, ideòque non cadat sub præceptum ex vi aliarum virtutum; at non est finis extrinsecus, sed intrinsecus respectu Charitatis, cujus est materia, & operatio vertans circa ipsum finem Charitatis: unde per se cadit sub præceptum Charitatis. Sic expressè D. Thomas 2. 2. quæst. 44. art. 1. ad 1. *Ad 1. ergo dicendum, quod sicut supra dictum est, quando de ceteris præceptis ageretur, modus dilectionis non cadit sub illis præceptis, quæ dantur de aliis actibus virtutum, puta sub hoc præcepto: honora patrem tuum, & matrem tuam: non cadit, quòd hoc ex Charitate fiat, cadit tamen actus dilectionis sub præceptis; Videatur Exim. Doct. disp. 5. de Charitate sect. 1. num. 1.*

Ad

121.

122. Ad Confirm. neg. maj. quia postquam creatura conversa est ad Deum primum suum principium, & ultimum finem, obligatio imponenda ex Charitate reliquis temporibus talis est, ne homo dicatur diu differre talis actus elicientiam, & ne dicatur minus curare dilectionem erga Deum, quam dilectionem erga se; cum autem hanc dilectionem erga se per Sacramentum penitentiae, & sumptionem Eucharistiae curare debeat semel saltem in anno, juxta Ecclesiae praecepta, nec Ecclesia hucusque strictius hæc praecepta contraxerit, non est cur nos strictius contrahamus hoc praeceptum Charitatis erga Deum; si autem Ecclesia aliquando eam obligationem in illis praeceptis magis contraxerit, tunc certe habebimus magnum fundamentum ad contrahendum etiam in isto praecepto; quod autem sit maximum omnium, non arguit obligationem frequentius illud adimplendi, sed adimplendò illud per se initio vitæ rationalis ex motivo nobilissimo, quod non habent alia praecepta; nam Eucharistia, quantumvis per se obliget in fine vitæ, non tamen obligat per se initio, & fine vitæ rationalis, sicut praeceptum Charitatis; immò potius praeceptum annuæ Confessionis obligat prius, quam praeceptum Communionis, ut constat ex ipso usu Ecclesiae; hic oportune notandum est, nos hucusque locutos esse de praecepto Charitatis erga Deum; si enim aliquis interroget, an obliget etiam praeceptum Charitatis erga proximum: Resp. affirmativè; tenemur enim diligere proximum non solum actu externo, sed etiam interno, ut constat ex propositione damnata ab Innoc. XI. quæ sic habet: *non tenemur proximum diligere actu interno, & formali, & 11. praecepto proximum diligendi satis facere possumus per solos actus externos.* Videatur Cardenas tomo posthumo disp. 11.

123. Objicies 7. Quantumvis homo ex praecepto Charitatis erga Deum non teneretur Deum diligere, nisi semel saltem singulis annis: at si sit in lethali, & non accedat statim ad Sacramentum penitentiae, tenetur in primo instanti moraliter sumpto elicere contritionem perfectam ex Charitate erga se ipsum: ergo obligatio per se eliciendi actum Charitatis, major est, quam semel singulis annis. Probat ant. Christus Dominus sæpè præcipit in Evangelio, ut peccator paratus sit ad adventum Filij hominis, ne imparatum inveniat, si repente accedat; sic Matth. 24. Marc. 13. & Lucæ 8. *Et vos estote parati, quia qua hora non putatis, filius hominis veniet;* in quibus verbis Ambrosius, Hieronymus, Teophylactus, & alij agnoscunt praeceptum: sic Augustinus Epist. 80. *vigilare debet omnis Christianus, ne imparatum inveniat Domini adventus,* tum etiam S. Leo Magnus de Jejunio 10. mensis ad illa Verba Lucæ 21. *Attendite autem vobis, ne forte graventur corda vestra &c. & superveniat in vos repentina dies illa,* ait, *quod præ-*

ceptum dilectissimi ad vos specialius pertinere cognoscimus: ergo &c.

Confirm. 1. Deus indixit peccatoribus vigilantiam, & præparationem, *ne superveniat in vos repentina dies illa:* sed ut observat Exim. Doct. disp. 1. de fide sect. 1. num. 2. omnis, quæ in Scriptura proponitur sub comminatione æternæ damnationis, posita sunt sub rigoroso præcepto: ergo præparatio pro quocunque instanti, pro quo adveniat mors illius, qui existit in peccat, præcipitur à Domino sub rigoroso præcepto. Confirm. 2. Ille, qui subitò moritur imparatus, & æternam damnationem incurrit, dignissimus est vituperio, & reprehensione, eò quod non se præparavit, tempestivè non reducens se ad statum justificationis; ergo peccavit in eo, quod non se præparavit, ac proinde cum materia sit gravissima, peccavit lethaliter; unde ille, qui committit peccatum, & non accedit statim ad Sacramentum penitentiae, ut possit cum attritione justificari, tenetur in primo instanti morali elicere contritionem, qua justificetur. Hæc sunt præcipua fundamenta, quibus movetur Cardenas tomo posthumo disert. 7. ad asserendam hanc peccatoris obligationem. Cæterum, quamvis totam istam doctrinam permitteremus, nihil officeret assertioni nostræ; quandoquidem hæc obligatio supervenit accidentaliter ex peccato, & ex Charitate hominis erga ipsum, non ex Charitate hominis erga Deum; de quo est nostra Controversia, nihilominus quia doctrinam hujus Authoris falsum esse judico,

Resp. ad argumentum, neg. ant. ad probat. distinguo ant. præcipit juxta quantitatem negligentiae, conc. supra negligentiae quantitatem neg. ant. & conseq. Ratio est, quia Christus Dominus per illa verba solum obligat hominem sub gravi præcepto, ut se parat, quando adest periculum proximum, amittendi vitam ipsi peccatori prudenter cognitum, vel quando eadem longa mora negligentiae, qualis est ex sensu Ecclesiae illa, quæ prorahitur ultra annum; præceptum enim à Christo sub gravi impostum, & de quo S. Patres, & Expolitores aliquando loquuntur, solum tendit ad instans proximum mortis, vel ad longam negligentiae moram; ad negligentiam enim levem solum se extendit sub periculo remoto sub levi; quanquam enim nullam securitatem vitæ habeamus, possimusque mori in quolibet instanti, neque Cardenas neque ullus Adversarius asserat hanc obligationem gravem pro quocunque instanti physico; unde quamvis supervenire possit in quocunque instanti morali, non bene inferitur ea obligatio gravis pro quocunque instanti morali; aliter si ea contingentia vitæ satis esset, ut homo diceretur esse in proximo mortis periculo, non solum teneretur homo justificari, sed etiam fumere Eucharistiam, quam in proximo periculo mortis teneretur sumere: immò cum in eo proximo periculo pos-

fit peenitens absolvi ab omnibus peccatis & reservatis, postea peccator tunc absolvi à quocunque Sacerdote ab omnibus peccatis & reservatis, quod dici nequit; idcirco quamvis illa peccatoris negligentia, quæ in eò casu levis est, sit venialiter culpabilis, si invincibilis ignorantia non excuset, cum revera sit difformis naturæ rationali, ut rationali; utque de tali veniali possint intelligi Verba Christi & expositorum, juxta quantitatem negligentiam, nullum est fundamentum grave ad asserendum, esse obligationem sub lethali in quacunque sive longa, sive non longa mora negligentiam: exinde

Ad 1. Confirm. dist. maj. ne superveniat in vos repentina dies illa, in qua homo damnandus sit à justo Judice propter quamcunque negligentiam, N. propter peccatum commissum & non remissum, sive propter novum etiã peccatum negligentiam gravis. Con. Maj. & dist. min. neg. conf. Verba enim Eximii Doctoris non alio modo ab ipso afferuntur, nisi modo, quo à nobis explicantur: etenim Exim. Doctor disp. 15. de poenitentia Sect. 5. cum communi Theologorum late defendit, non obligari peccatorem sub gravi ad apponendum statim medium justificationis, neque agnoscit extrã periculum proximum mortis, vel occasionem accedendi ad Sacramentum vivorum, aut aliam similem in peccatore obligationem, ad expiandam conscientiam, nisi semel in anno juxta præceptum Concilii Lateranensis & Trident. ex quo habemus, negligentiam protractam ultra annum esse gravem negligentiam. Unde omnia, quæ in Scriptura proponuntur sub comminatione æternæ damnationis posita sunt sub gravi præcepto, quando propter illam indicitur comminatio æternæ damnationis. Quare cum Adversarius non probeat indici talem comminationem propter quamcunque negligentiam, & non potius peccatum commissum & non remissum, vel propter negligentiam gravem, exinde Auctoritas Exim. Doctoris valde inutiliter offertur ad rem præsentem.

Ad 2. Confirmat. dist. antec. dignissimus est reprehensione juxta negligentiam quantitatem. Con. supra quantitatem negligentiam. neg. antec. & conf. Ratio est, quia licet homo male agat perseverando in peccato lethali, ac proinde dignissimus sit reprehensione propter suum lethale peccatum, & etiã propter negligentiam juxta quantitatem negligentiam; at non committit nova lethalia propter quamcunque negligentiam, sed solum propter gravem; quod à ab omnibus res ita debeat explicari, ratio mihi clarissima est ex ipsa praxi, nullus etenim Adversarius cognovit hucusquẽ in peccatoribus tot peccata mortalia, quot fuerunt moralia instantia, in quibus perseverarunt in peccato, multo minus agnovit tot lethalia, quot fuerunt instantia physica pro quibus militant, eadem Adversarii rationes, ut expendentem constabit, quandoquidem contingencia mortis non solum adest in instantibus mortalibus, sed etiã in quocunque instanti physico, hæc autem praxis & communis Catholicorum sensus est optima regula ad intelligenda ea Scripturæ Patrum, & Interpretum testimonia ab Adversariis adducta, ut agnoscamus ea non tendere ad imponendam obligationem gravem propter quamcunque negligentiam, sed ad admonendum peccatorem, ne quando nox accedat, inveniatur cum ea gravi culpa commissa & incurrat penas æternas, & simul ad significandum prohiberi negligentiam quærendi remissionem peccati juxta negligentiam quantitatem; unde ut ex negligentia inferamus novam culpam lethalem, opus est, ut aliquo gravi præcepto inveniatur prohibita ea negligentia, sicquẽ evadat gravis. Talis esset negligentia protracta ultra annum, cum habeamus præceptum obligans peccatorem ad validam peccatorum confessionem semel tamen in anno; quod verò non est præceptum prohibens sub gravi talem negligentiam, non est cur nos in ea negligentia agnoscamus
novum lethale peccatum.

F I N I S.

